

**CONFLITIVIDADE E
MEDIOS DE SOLUCIÓN
DE CONFLITOS DE
TRABALLO**

10

Demetrio Fernández López

Inspector de Traballo e Seguridade Social

Índice

Capítulo 10. CONFLITIVIDADE E MEDIOS DE SOLUCIÓN DE CONFLICTOS DE TRABAJO	3
10.1. Folgas.....	3
10.2. Conciliacións colectivas e individuais	9
10.3. Xulgados do Social	11
10.4. Xestión do Acordo interprofesional galego sobre procedementos extraxudiciais de solución de conflitos de traballo (AGA)	14

Capítulo 10. CONFLITIVIDADE E MEDIOS DE SOLUCIÓN DE CONFLICTOS DE TRABAJO

10.1. Folgas

Logo dun ano 2020, e como se pode ver ao longo deste capítulo, no que as folgas e conflitividade víronse afectadas notablemente durante a pandemia, sendo indiferente o indicador que se analice, no ano 2021, recupéranse as folgas e a conflitividade aínda que sen chegar a cifras de 2019 e anteriores.

Non hai novidade, e así é dende hai moitos anos, e as principais normas legais que seguen a estar vixentes respecto da materia obxecto deste capítulo, seguen a ser: o RD-lei 17/1977, do 4 de marzo, coas correccións feitas pola sentenza do Tribunal Constitucional do 8 de abril de 1981; a Lei 9/1987, do 12 de xuño; e o Estatuto dos traballadores na redacción dada polo RD lexislativo 2/2015, do 23 de outubro. Por riba de todas elas, o artigo 28 da Constitución Española.

Para chegar aos datos referentes ás folgas, téñense en conta as estatísticas ofrecidas polos distintos organismos oficiais, Ministerio de Traballo e Economía Social e Consellería de Emprego e Promoción da Igualdade.

As fontes de información empregadas para encher de contido os cadros son os cuestionarios estatísticos que cumprimentan, para cada unha das folgas ou peches patronais, as unidades administrativas competentes das comunidades autónomas e a Dirección Xeral de Traballo do Ministerio de Traballo e Economía Social, dependendo do ámbito territorial de convocatoria do conflito. Este conxunto de información é remitido mensualmente á Subdirección Xeral de Estatística do Departamento, para a elaboración da correspondente estatística.

Ademais, posto que non existe obrigación formal, por parte das empresas, de comunicar á autoridade laboral o número de persoas traballadoras participantes nas folgas, as autoridades laborais provinciais conseguen esa información a través dalgunhas das seguintes fontes: consulta directa ás empresas, consulta ás organizacións patronais e sindicais, ou ben, facendo seguimento das folgas mediante enquisas.

A información ofrecida neste apartado refírese a todas as folgas das que se tivo coñecemento, exista ou non constancia administrativa previa da súa convocatoria, excepto os seguintes tipos de folgas:

- As que non implican xornadas non traballadas, como as chamadas folgas de celo.
- As de duración inferior a unha hora.

- As que se refiren a actividades convencionalmente non produtivas: folgas de estudantes, de consumidores etc.
- As que afectan a colectivos sen dereito a folga: persoal militar e das Forzas e Corpos de Seguridade do Estado.

A unidade folga, obxecto da estatística, asóciase á unidade de convocatoria, independentemente do seu ámbito territorial, sectorial e temporal, así como do seu carácter continuo ou descontinuo.

Nas folgas desenvolvidas no ano inclúense todas as que tiveron incidencia nel, podendo comezar nese ano ou en períodos anteriores.

Enténdese por centros de traballo e persoal "convocados", aqueles centros e os seus respectivos cadros de persoal que pertencen ao ámbito de convocatoria da folga, podendo participar ou non nela.

Por traballadores/as participantes enténdese o número de persoas que efectivamente participaron na folga suspendendo o seu traballo, xa sexa durante todo o tempo de duración do conflito ou nunha parte deste.

O número de xornadas non traballadas obtense, nos conflitos de días completos e con participación constante, multiplicando o número de participantes polo número de días laborables de duración do conflito; nos conflitos nos que a participación non é constante e/ou a interrupción do traballo non afecta á xornada completa (entendendo por xornada completa a xornada laboral habitual que realiza unha persoa traballadora sen incluír, en ningún caso, as horas extraordinarias), o cálculo das xornadas non traballadas en cada folga obtense multiplicando o número de participantes cada un dos días de duración da folga pola parte de xornada non traballada cada día e sumando este resultado para todos os días de duración.

Os datos anuais e acumulados preséntanse regularizados, é dicir, contabilízase unha soa vez o número de folgas, cadros de persoal das empresas e persoas traballadoras afectadas, coa fin de eliminar aquelas folgas que, iniciadas nun mes dado, continúan en meses sucesivos. Polo contrario, as xornadas non traballadas en cada mes, si se suman no caso anteriormente mencionado.

Considéranse folgas de ámbito provincial as que afectan só a unha provincia. Á hora de contabilizar as folgas provinciais, aténdese ao concepto folga provincial. Trátase dun concepto estatístico que ten por obxecto medir a incidencia ou a repercusión que a folga tivo en cada provincia, só dentro do seu respectivo ámbito territorial.

Nas folgas de ámbito autonómico, cada convocatoria de folga considérase un só conflito, independentemente do número de provincias ás que afecte.

Unha primeira panorámica xeral das folgas consideradas neste momento dende 2010 a 2021 a nivel estatal (cadro 10.1) permite observar que, aínda que existiu unha evolución crecente do número de folgas nos anos 2012 e 2013, diminúen en 2014 e continúa esta tendencia en 2015, apreciándose esta minoración significativa, tanto en número de folgas coma en participantes e xornadas non traballadas. No ano 2019 increméntase o número de folgas ata 898, pero resulta significativo que, en canto a participantes, baixa en 2019 a cifra en 74.217 logo de medrar en máis de 110.000 persoas en 2018, o mesmo que sucede coas xornadas non traballadas. No ano 2020, o impacto da pandemia reflíctese de forma moi intensa respecto do ano anterior. Cae o número de folgas case ata a metade (de 898 a 487), o número de participantes cae en 112.958 persoas e as xornadas non traballadas diminúen en 317.822 xornadas. A recuperación que se produce no ano 2021, en certa medida cunha recuperación de parámetros de normalidade en todos os eidos sociolaborais, maniféstase en que medra o número de folgas en 119 folgas máis, as persoas participantes en 47.530 persoas máis, e non obstante, caen as xornadas non traballadas en 117.764 xornadas menos.

Cadro 10.1

Evolución das folgas desenvolvidas segundo principais características. España. 2010-2021

	Folgas	Participantes	Xornadas non traballadas	Centros de traballo convocados	
				Número	Cadro de persoal ⁽¹⁾
2010	986	340.776	671.498	46.393	1.332.668
2011	777	221.974	485.054	304.341	3.344.081
2012	878	323.871	1.290.114	36.634	1.363.080
2013	992	448.024	1.098.480	45.832	1.633.924
2014	777	217.047	620.568	7.666	618.478
2015	615	170.528	497.483	4.939	588.359
2016	641	183.120	388.912	9.679	563.451
2017	730	225.723	594.253	24.441	1.284.776
2018	726	338.671	907.631	20.869	1.078.049
2019	898	264.454	858.401	16.000	1.108.466
2020	487	151.496	540.579	11.998	746.272
2021	606	199.026	422.815	15.848	791.106

(1) Datos en miles.

Elaboración propia.

Fonte: Ministerio de Trabajo e Economía Social.

Nos cadros 10.2, e 10.3 desagreganse os datos estatais por comunidades autónomas, segundo sector de actividade e ámbito territorial, podéndose observar que o maior número de participantes en moitas autonomías corresponde ao sector servizos, (exceptúase por exemplo: Castela León, Navarra, País Vasco e Galicia). No caso de Galicia, o sector da industria supera lixeiramente o número de participantes (78 persoas máis), fronte ao ano 2020 que eran moitas máis que no sector servizos. En xornadas

non traballadas é moi superior a cifra do sector da industria, que case multiplica por dúas ás xornadas non traballadas nos servizos. Apréciase así mesmo unha grande diferenza de cifras das folgas provinciais fronte ás estatais.

Cadro 10.2

Persoas traballadoras participantes e xornadas non traballadas segundo sector de actividade, por repercusión territorial da folga en cada comunidade autónoma. 2021

	Participantes				Xornadas non traballadas			
	Agrario	Industria	Construción	Servizos	Agrario	Industria	Construción	Servizos
Total	124	30.956	1.561	166.385	868	199.954	4.559	217.434
Andalucía	50	1.879	0	5.367	355	11.079	0	7.093
Aragón	0	353	62	8.261	0	701	117	10.274
Asturias	0	732	86	852	0	1.927	86	1.243
Baleares	0	37	0	324	0	262	0	519
Canarias	0	282	0	126	0	2.963	0	230
Cantabria	0	718	0	178	0	4.597	0	231
C. A Mancha	0	98	0	120	0	895	0	162
C. León	0	3.780	40	900	0	10.426	100	1.700
Cataluña	0	5.759	0	126.978	0	13.362	0	145.350
C. Valenciana	74	491	0	2.954	513	5.754	0	4.645
Extremadura	0	4	0	230	0	30	0	374
Galicia	0	3.689	0	3.611	0	10.713		6.446
Madrid	0	3.815	37	9.784	0	18.411	74	10.445
Murcia	0	222	0	888	0	2.114	0	3.021
Navarra	0	1.041	792	297	0	2.840	1.368	860
País Vasco	0	8.028	544	5.479	0	113.661	2.814	24.792
A Ríoxa	0	15	0	30	0	131	0	44
Ceuta e Melilla	0	13	0	6	0	88	0	5

Fonte: Ministerio de Trabajo e Economía Social.

Cadro 10.3

Persoas traballadoras participantes e xornadas non traballadas segundo ámbito territorial, por repercusión territorial da folga en cada comunidade autónoma. 2021

	Participantes			Xornadas non traballadas		
	Provincial ⁽¹⁾	Autonómica	Estatal ⁽²⁾	Provincial ⁽¹⁾	Autonómica	Estatal ⁽²⁾
Total	63.723	122.835	12.468	239.126	136.680	47.009
Andalucía	5.921	0	1.375	11.879	0	6.648
Aragón	6.861	1.303	512	9.939	436	717
Asturias	1.375	0	295	2.136	0	1.120
Baleares	0	123	238	0	153	628
Canarias	0	0	408	0	0	3.193
Cantabria	710	0	186	3.929	0	899
Castela-A Mancha	31	0	187	32	0	1.025
Castela e León	4.128	0	592	10.008	0	2.218
Cataluña	11.156	119.337	2.244	26.389	126.624	5.699
C. Valenciana	1.482	136	1.901	1.985	2.565	6.362
Extremadura	29	168	37	58	273	73
Galicia	6.329	0	971	13.861	0	3.298
Madrid	11.592	0	2.044	20.631	0	8.299
Murcia	340	0	770	1.855	0	3.280
Navarra	2.075	0	55	4.862	0	206
País Vasco	11.694	1.768	589	131.562	6.629	3.076
A Ríoxa	0	0	45	0	0	175
Ceuta e Melilla	0	0	19	0	0	93

(1) Inclúense as folgas con repercusión municipal e comarcal.

(2) Refírese á folga que afecta a provincias e comunidades autónomas distintas.

Fonte: Ministerio de Trabajo e Economía Social.

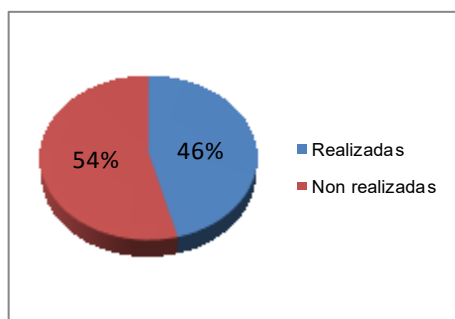
Se durante 2020 foron realizadas 26 folgas, 21 provinciais e 5 autonómicas, pode verse nos cadros 10.4 e 10.5 que no ano 2021 sube o número a 34 folgas (33 provinciais e 1 autonómica), desagregándose por provincias as que foron de empresa ou de sector, e neste mesmo ano provincialmente decrece tamén o número ata chegar a 33 folgas realizadas das 73 convocadas, case todas de empresa.

Cadro 10.4

Folgas de ámbito provincial e autonómico convocadas, realizadas e non realizadas. Galicia. 2021

	FOLGAS		
	Convocadas	Realizadas	Non realizadas
A Coruña	37	12	25
Lugo			
Ourense	3	2	1
Pontevedra	33	19	14
Autonómicas	1	1	
Totais	74	34	40

Fonte: Consellería de Promoción do Emprego e Igualdade.

Cadro 10.5

Folgas de ámbito provincial e autonómico de empresa e de sector. Galicia. 2021

		Convocadas	Realizadas	Non realizadas
A Coruña	Empresa	37	12	25
	Sector			
Total		37	12	25
Lugo	Empresa			
	Sector			
Total				
Ourense	Empresa	3	2	1
	Sector			
Total		3	2	1
Pontevedra	Empresa	30	16	14
	Sector	3	3	
Total		33	19	14
Autonómico	Empresa	1	1	
	Sector			
Total		1	1	

Fonte: Consellería de Promoción do Emprego e Igualdade.

Respecto das razóns alegadas para convocar e desenvolver unha folga, a causa de anuncio ou aplicación de medidas de política económica-social é o motivo específico máis frecuente das folgas realizadas en 2021.

Cadro 10.6

Folgas de ámbito provincial e autonómico realizadas, segundo o motivo ou a causa da convocatoria. Galicia. 2021

	5	10	11	12	13	14	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	40	50	60	70	Total
A Coruña		3																1	8			12
Lugo																						
Ourense																			2			2
Pontevedra		8																	4	7		19
Autonómico																			1			1
Total		11																1	15	7		34

Conflitos derivados do proceso de negociación colectiva e coincidentes no tempo	Conflitos non derivados do proceso de negociación colectiva
(11).- Presión pola negativa a negociar un convenio (12).- Presión pola negativa a revisar un convenio (13).- Presión durante a negociación dun convenio (14).- Interpretación das cláusulas do convenio vixente (30).- Conflitos relacionados con causas sindicais (40).- Conflitos de solidariedade (50).- Outros conflitos motivados polo anuncio ou aplicación de medida de política económica-social (60).- Conflitos por outras causas non laborais	(20).- Reconversión industrial (21).- Regulación de emprego (excluídos os de reconversión industrial) (22).- Organización/sistemas de traballo (23).- Accidente laboral, seguridade e hixiene (24).- Despedimentos, sancións ou outras medidas disciplinarias (25).- Incumprimento de acordos ou normas legais (26).- Falta de pagamento de salarios (27).- Melloras salariais e non salariais independentes do convenio (28).- Melloras salariais e non salariais de colectivos sen convenio (29).- Outras causas laborais

Fonte: Consellería de Promoción do Emprego e Igualdade.

Por último, como pode verse no cadro 10.7 con datos do Ministerio de Traballo e Economía Social, ofrécese unha perspectiva bianual da incidencia das folgas nas provincias, con independencia do ámbito territorial de convocatoria, dato que non permite análise dada a disparidade que se aprecia nas cifras en relación coas anteriormente sinaladas. Recóllense ademais dos resultados das folgas cuxo ámbito territorial é a propia provincia, a repercusión que sobre estas tiveron as folgas autonómicas e estatais. Como ven sendo habitual, as provincias da Coruña e Pontevedra son as que maiores rexistros amosan.

Cadro 10.7

Folgas desenvolvidas, centros e cadro de persoal convocados, persoas traballadoras participantes e xornadas non traballadas, segundo criterio de repercusión⁽¹⁾, por provincia. Galicia. 2020-2021

	Folgas		Centros de traballo convocados		Cadro de persoal dos centros convocados		Persoas traballadoras participantes		Xornadas non traballadas	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021
A Coruña	16	31	20	58	8.063	6.296	6.445	3.912	4.165	10.175
Lugo	0	7	0	7	0	238	0	61	0	171
Ourense	2	12	2	12	158	645	16	137	12	580
Pontevedra	11	22	15	69	852	5.409	469	3.190	16.667	6.233
Galicia	28	48	37	146	9.073	12.588	6.930	7.300	20.844	17.159

(1) Refírese a que a cada provincia asígnanselle, ademais dos resultados das folgas cuxo ámbito territorial fora esa provincia, a repercusión que nela tivesen as folgas da súa comunidade autónoma e as nacionais.

Fonte: Ministerio de Traballo e Economía Social.

10.2. Conciliacións colectivas e individuais

Incorpóranse os cadros 10.8, 10.9 e 10.10, nos que, segundo datos facilitados pola Consellería de Promoción do Emprego e Igualdade, aparecen reflectidos os conflitos colectivos e individuais nos que participaron en tarefas de conciliación as unidades administrativas da Xunta de Galicia, os coñecidos como SMAC, e o resultado obtido.

Nas conciliacións colectivas, resulta anecdótico o número de avinzas obtidas (tan só 12 empresas afectadas con avinza fronte a 1.044 sen avinza), o que contrasta coas cifras do AGA, como se verá máis adiante neste capítulo.

No que a conciliacións individuais se refire, resaltan as cifras de despedimentos, seguidas das reclamacións de cantidade e en último lugar as sancións, sendo clara a alta actividade destas unidades en relación coas cantidades acordadas nas conciliacións individuais con avinza.

Nas conciliacións colectivas, na maioría delas non se alcanzou acordo entre as partes.

Cadro 10.8

**Conciliacións colectivas segundo tipo de resolución e asunto.
Ámbito territorial provincial. 2021**

		Número de conciliacións	Empresas afectadas	Nº persoas traballadoras
A Coruña (Unidades conciliadoras: A Coruña, Ferrol, Santiago)	Con avinza	1	1	476
	Sen avinza	41	57	7.936
	Resto ⁽¹⁾	13	14	2.670
Lugo	Con avinza	2	2	305
	Sen avinza	13	13	1.464
	Resto ⁽¹⁾	3	3	320
Ourense	Con avinza	1	8	0
	Sen avinza	4	4	552
	Resto ⁽¹⁾	1	1	87
Pontevedra (Unidades conciliadoras: Pontevedra e Vigo)	Con avinza	1	1	88
	Sen avinza	42	970	41.932
	Resto ⁽¹⁾	5	4	267
Galicia	Con avinza	5	12	869
	Sen avinza	100	1.044	51.884
	Resto⁽¹⁾	22	22	3.344

(1) Resto: Intentadas sen efecto, tidas por non presentadas, desistidas e outras.

Fonte: Consellería de Promoción do Emprego e Igualdade.

Cadro 10.9**Conciliacións individuais por provincias, segundo motivación e tipo de resolución. 2021**

		Despedimentos	Reclamacións de cantidade	Sancións	Total
A Coruña	Con avinza	1.990	193	18	2.201
	Sen avinza	1.272	1.106	96	2.474
	Intentadas sen efecto e resto ⁽¹⁾	842	1.256	51	2.149
	Total	4.104	2.565	165	6.834
	Suma de cantidades acordadas	32.016.779	1.048.688	679.763	33.745.230
Lugo	Con avinza	372	77	1	450
	Sen avinza	246	543	23	812
	Intentadas sen efecto e resto ⁽¹⁾	136	464	6	606
	Total	754	1.084	30	1.868
	Suma de cantidades acordadas	5.543.334	320.905	497.278	6.361.517
Ourense	Con avinza	424	78	4	506
	Sen avinza	247	460	33	740
	Intentadas sen efecto e resto ⁽¹⁾	152	392	12	556
	Total	823	930	49	1.802
	Suma de cantidades acordadas	6.098.606	350.396	51.382	6.500.384
Pontevedra	Con avinza	1.653	197	24	1.874
	Sen avinza	1.006	814	155	1.975
	Intentadas sen efecto e resto ⁽¹⁾	632	1.445	53	2.130
	Total	3.301	2.456	232	5.989
	Suma de cantidades acordadas	29.620.857	705.505	317.312	30.643.674
Galicia	Con avinza	4.449	545	47	5.041
	Sen avinza	2.771	2.933	307	6.011
	Intentadas sen efecto e resto ⁽¹⁾	1.762	3.557	122	5.441
	Total	8.982	7.035	476	16.493
	Suma de cantidades acordadas	73.279.576	2.425.494	1.545.735	77.250.804

Resto: tidas por non presentadas, desistidas e outras.

Fonte: Consellería de Promoción do Emprego e Igualdade.

Cadro 10.10**Conciliacións individuais por rama de actividade económica (CNAE 2009) da Comunidade Autónoma de Galicia. 2021**

	Total
Agricultura, gandería, silvicultura e pesca	527
INDUSTRIA	1.257
Industrias extractivas	154
Industria manufacturera	1.721
Fornecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e A.A.	386
Fornecemento de auga, saneamento, xestión de residuos	117
CONSTRUCCIÓN	994
Construción especializada e enxeñaría	982
SERVIZOS	5.976
Comercio por xunto, reparación de vehículos de motor	399
Transporte e almacenamento	1.390
Hostalaría	1.613
Información e comunicacións	435
Actividades financeiras e de seguros	418
Actividades inmobiliarias	112
Actividades profesionais, científicas e técnicas	572
Actividades administrativas e servizos auxiliares	342
Administración pública e defensa, seguridade social obrigatoria	70
Educación	341
Actividades sanitarias e de servizos sociais	1.052
Actividades artísticas, recreativas e de entretemento	184
OUTROS SERVICIOS	333
Actividades dos fogares como empregadores e produtores de	141
Actividades de organizacións e organismos extrateritoriais	0
TOTAL SECTORES ECONÓMICOS	19.516

Fonte: Consellería de Promoción de Emprego e Igualdade.

10.3. Xulgados do Social

Se no conxunto do Estado se incrementaron os asuntos resoltos polos xulgados do Social, en 2019 respecto de 2018, en máis de 5.400 asuntos, no 2020 baixan en 56.955 asuntos respecto do ano anterior e no 2021 suben nada menos que 117.696 asuntos. Suben en toda a tipoloxía de conflitos.

En Galicia, suben con menos intensidade os asuntos resoltos (4.891 menos en 2020, e 7.994 máis en 2021). A suba prodúcese en conflitos individuais, seguridade social e conflitos colectivos. Este foi o guión que seguiron todas as provincias.

Cadro 10.11

**Asuntos resoltos, segundo materia obxecto da demanda a nivel estatal.
Por comunidade autónoma e provincia. 2020-2021**

	Total		Conflitos colectivos		Conflitos Individuais		Seguridade social	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Total	282.153	399.849	2.162	2.528	214.614	296.689	65.377	100.632
Galicia	21.675	29.669	170	171	13.936	17.510	7.569	11.988
A Coruña	8.638	12.094	82	85	5.950	7.588	2.606	4.421
Lugo	3.143	4.301	27	31	2.004	2.599	1.112	1.671
Ourense	2.811	4.114	9	7	1.474	1.946	1.328	2.161
Pontevedra	7.083	9.160	52	48	4.508	5.377	2.523	3.735

Fonte: Ministerio de Trabajo e Economía Social.

Suben as cantidades acordadas en conflitos individuais tanto en Galicia coma no conxunto do Estado. En 2021 no conxunto do Estado o 51,09% das cantidades acordadas en materia de conflitos individuais (56,70% en 2020) foi establecido mediante conciliación, mentres que o restante 48,91% foi por sentenza. No caso de Galicia, o 43,44% das cantidades acordadas na materia foi establecido mediante conciliación, mentres que o 56,56% foi por sentenza. Por fin, e de novo no ámbito estatal, o 63,52% das cantidades acordadas en materia de reclamacións derivadas do contrato de traballo foi fixado por sentenza e o 36,48% restante pactado en conciliación.

Cadro 10.12**Conflitos individuais. Cantidades acordadas, segundo materia obxecto da demanda e clase de resolución. Por comunidade autónoma e provincia. 2021**

	Cantidades acordadas en conflitos individuais								
	Miles de euros								
	Total conflitos individuais			Despedimentos			Reclamacións derivadas do contrato de traballo		
	Total	Sentenza	Conciliación	Total	Sentenza	Conciliación	Total	Sentenza	Conciliación
Total	1.322.636,7	646.900,4	675.736,3	914.812,4	387.840,2	526.972,2	407.824,3	259.060,2	148.764,1
Galicia	64.854,3	36.683,4	28.171,0	38.353,9	18.237,0	20.116,9	26.500,4	18.446,3	8.054,1
A Coruña	28.205,5	16.038,1	12.167,4	16.892,0	8.352,7	8.539,3	11.313,5	7.685,4	3.628,1
Lugo	9.611,3	6.588,1	3.023,2	4.316,0	2.361,9	1.954,2	5.295,2	4.226,2	1.069,0
Ourense	5.681,8	3.900,6	1.781,2	2.977,8	1.862,4	1.115,4	2.704,0	2.038,2	665,8
Pontevedra	21.355,7	10.156,6	11.199,2	14.168,0	5.660,0	8.508,0	7.187,7	4.496,5	2.691,2

Fonte: Ministerio de Trabajo e Economía Social.

No que atinxe aos asuntos resoltos en materia de despedimento, increméntanse no conxunto do Estado mentres que en Galicia produciuse un descenso en 2021 respecto de 2020, incremento que no conxunto do Estado foi de 27.527 máis asuntos, mentres que en Galicia o descenso foi de 146 asuntos. O descenso tivo lugar na Coruña e Ourense. O incremento foi, ademais, xeneralizado segundo a clase de resolución no conxunto do Estado, incluído por desistencia. En Galicia rómpese por segundo ano a tendencia de tres anos de medrar as resolucións con sentenza favorable á persoa traballadora.

En Galicia a conciliación foi tamén o mecanismo máis utilizado en 2021, se ben aquí iso ocorreu non só co conxunto dos conflitos individuais, senón tamén para cada unha das categorías en que eses conflitos se desagregan, isto é, os despedimentos e as reclamacións derivadas do contrato de traballo. Así, o 56,20% das cantidades acordadas no total de conflitos individuais en Galicia foi fixado mediante sentenza, fronte ao 43,80% restante, pactado en conciliación. O mesmo ocorreu no caso dos despedimentos (52,45% mediante conciliación, fronte ao 57,55% mediante sentenza) e das restantes reclamacións derivadas do contrato de traballo. Esa realidade deuse no conxunto de Galicia e tamén nas catro provincias galegas.

No conxunto do Estado en 2021 son máis as persoas obxecto de despedimento que pactaron este en conciliación, o 64,65%, mecanismo a través do cal acordáronse a maior parte das cantidades establecidas por tal motivo. Non obstante, a contía media das cantidades acordadas en materia de despedimentos foi máis alta no caso das fixadas por sentenza.

En Galicia ocorreu o mesmo, a diferenza do ano anterior. A maior parte das persoas traballadoras viron extinguido o seu contrato, por despedimento, a través de conciliación, o 55,37%, pero segue a haber provincias en Galicia nas que as cantidades fixadas por sentenza foron tamén superiores fronte á conciliación; aínda que a contía media das cantidades fixadas por sentenza foi superior á contía media pactada en conciliación nos mesmos termos.

Cadro 10.13

Asuntos resoltos en materia de despedimentos, segundo clase de resolución.

Por provincias. Galicia/España. 2020-2021

	Total		Con sentenza favorable á persoa		Con sentenza favorable en parte á persoa		Con sentenza desfavorable á persoa		Por conciliación		Por desistencia		Por outras causas	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021
	107.834	135.361	20.814	25.503	4.078	5.149	5.583	7.545	49.005	62.578	21.743	24.677	6.631	9.909
Total Galicia	5.220	5.074	1.435	1.329	304	337	433	481	2.332	2.147	622	604	194	176
A Coruña	2.480	2.292	713	610	82	129	211	237	1.075	978	305	257	94	81
Lugo	577	580	158	191	54	36	34	40	230	202	63	74	38	37
Ourense	508	475	158	126	44	59	40	44	189	161	51	66	26	19
Pontevedra	1.655	1.727	406	402	124	113	148	180	738	806	203	207	36	39

Fonte: Ministerio de Trabajo e Economía Social.

Cadro 10.14

Persoas traballadoras despedidas, cantidades acordadas e contías medias, segundo clase de resolución. Por comunidade autónoma e provincia. 2021

	Despedimentos								
	Persoas traballadoras despedidas ⁽¹⁾			Cantidades acordadas miles de euros			Contías medias en euros		
	Total	Sentenza ⁽²⁾	Conciliación	Total	Sentenza	Conciliación	Total	Sentenza	Conciliación
	102.996	36.405	66.591	914.812,0	387.840,0	526.972,0	8.882,0	10.653,5	7.913,6
Total Galicia	3.926	1.752	2.174	38.353,9	18.237,0	20.116,8	9.769,2	10.409,3	9.253,4
A Coruña	1.793	797	996	16.892,0	8.352,7	8.539,3	9.421,1	10.480,2	8.573,5
Lugo	429	227	202	4.316,0	2.361,9	1.954,2	10.060,7	10.407,7	9.674,1
Ourense	350	189	161	2.977,8	1.862,4	1.115,4	8.508,0	9.853,8	6.928,1
Pontevedra	1.354	539	815	14.168,0	5.660,0	8.508,0	10.463,8	10.501,0	10.439,3

(1) Non inclúe as persoas traballadoras afectadas por asuntos "desistidos" e asuntos terminados "por outras causas".

(2) Non inclúe as persoas traballadoras afectadas por sentenza desfavorable.

Fonte: Ministerio de Trabajo e Economía Social, Anuario de estadísticas laborales.

10.4. Xestión do Acordo interprofesional galego sobre procedementos extraxudiciais de solución de conflitos de traballo (AGA)

Os expedientes xestionados ao abeiro do AGA dende os seus comezos en xuño de 1992 ata o 31 de decembro de 2021 son 1.596, cun total de 1.230.070 persoas traballadoras afectadas (cadro 10.16).

No ano 2021 iniciáronse 108 expedientes que afectaron a 5.472 empresas e 70.273 persoas traballadoras (case 3.700 máis que o ano anterior). Sobre o total de mediacións e arbitraxes levadas a cabo polo AGA, a efectividade acadada ao longo do ano 2021 foi do 69%, unha porcentaxe inferior en seis puntos porcentuais á acadada no ano 2020. O 93,2% destes procedementos foron conciliacións ou mediacións que afectaron a 45.172 persoas traballadoras e 5.133 empresas. O 6,8% restante foron arbitraxes que afectaron a 587 persoas traballadoras e 5 empresas.

Cadro 10.15

AGA. Total expedientes. 2021

Expedientes iniciados	108
Expedientes desistidos	5
Expedientes en tramitación	1
Expedientes rexeitados	27
Expedientes arquivados por solución previa	1
Expedientes tramitados	74
Conciliacións/Mediacións	69
Arbitraxes	5

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais.

Cadro 10.15 bis

Actuacións do AGA rematadas con acordo. 2021

	Conflitos con resultado positivo	Empresas afectadas	Persoas traballadoras afectadas
Acordos por solución previa	1	1	40
Acordos por conciliación/mediación	46	5.133	45.172
Laudos arbitrais	5	5	587
	52	5.139	45.799

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais.

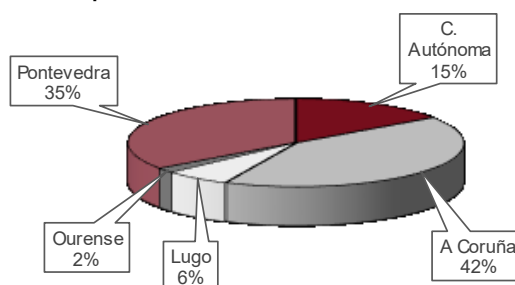
Cadro 10.16

AGA. Distribución territorial dos conflitos presentados (01.06.1992 - 31.12.2021)

	C. Autónoma	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Total
Expedientes iniciados	175	703	171	54	493	1.596
Traballadores/as afectados	187.149	513.090	77.351	22.083	430.397	1.230.070
Expedientes de conflitos de sector	48	58	15	16	76	213
Traballadores/as afectados conflitos sector	145.490	406.244	32.409	15.802	335.404	935.349
Expedientes de conflitos empresa	127	645	156	38	417	1.383
Traballadores/as afectados conflitos empresa	41.659	106.846	44.942	6.281	94.993	294.721

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais.

Persoas traballadoras afectadas por AGAs presentados 01.06.1992 a 31.12.2021

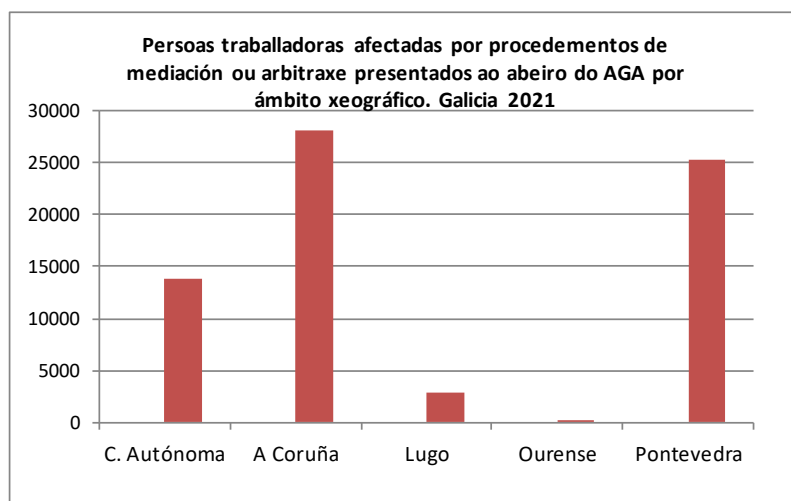

Cadro 10.16 bis

AGA. Distribución territorial dos conflitos presentados. 2021

	C. Autónoma	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Total
Expedientes iniciados	5	58	9	1	35	108
Traballadores/as afectados	13.787	28.063	2.883	283	25.257	70.273
Expedientes de conflitos de sector	2	1	1	0	2	6
Traballadores/as afectados conflitos sector	12.490	20.100	659	0	15.200	48.449
Expedientes de conflitos empresa	3	57	8	1	33	102
Traballadores/as afectados conflitos empresa	1.297	7.963	2.224	283	10.057	21.824

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais.

Atendendo aos expedientes iniciados por sector de actividade da empresa ou sector, ao longo de 2021 o 67,6% dos expedientes presentados correspondían a empresas ou subsectores integrados no sector servizos, é dicir, máis de dous de cada tres expedientes corresponden a este sector de actividade. Dos restantes, todos corresponden ao sector industrial excepto un, que corresponde ao sector da construción.

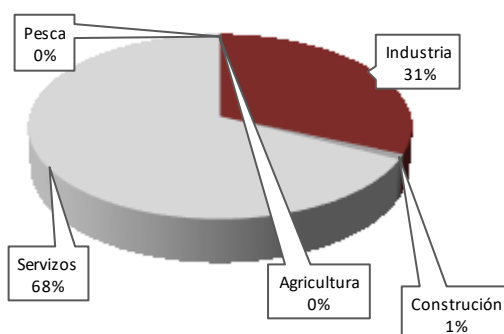
Cadro 10.17

AGA. Expedientes por sectores económicos e persoas traballadoras afectadas. 2021

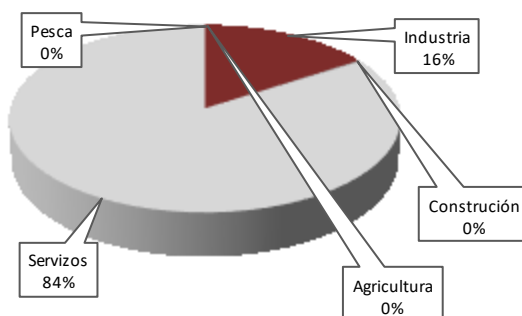
	expedientes	persoas traballadoras
Agricultura	0	0
Pesca	0	0
Industria	34	11.086
Construción	1	149
Servizos	73	59.038
Total	108	70.273

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais.

Porcentaxe de expedientes de mediación ou arbitraje presentados ao abeiro do AGA por sector de actividade. Galicia 2021

Porcentaxe de persoas traballadoras afectadas por procedementos de arbitraje ou mediación ao abeiro do AGA por sector de actividade. Galicia 2021

A distribución destes expedientes segundo o ámbito xeográfico e diferenciando tamén os que corresponden a conflitos de empresa e de sector, indican que a provincia da Coruña é onde se iniciaron máis expedientes (58), seguida de Pontevedra.

O maior número de persoas afectadas polos expedientes presentados pertence á provincia da Coruña con 28.063, seguido dos presentados na provincia de Pontevedra con 25.257.

Seguindo coa tendencia xeneralizada en anos anteriores a maioría dos conflitos presentados son de ámbito de empresa (o 94,4%).

No cadro 10.18 pódese apreciar o resultado obtido polos procedementos presentados ao abeiro do AGA durante este ano, predominando os resultados positivos.

Cadro 10.18

AGA Resultado dos expedientes. Distribución territorial. 2021

	C. Autónoma	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Total
Expedientes iniciados	5	58	9	1	35	108
Expedientes desistidos	1	3	0	0	1	5
Expedientes rexeitados pola contraparte afectada	0	14	5	0	8	27
Conflitos resoltos por acordo previo	1	0	0	0	0	1
Expedientes tramitados	3	40	4	1	26	74
Expedientes con resultado positivo	2	26	4	0	19	51
Expedientes con resultado negativo	1	14	0	1	7	23
Expedientes en tramitación	0	1	0	0	0	1

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais.

Para finalizar, indicar que os procedementos de ámbito de sector iniciados neste ano foron, por orde cronolóxica, os sectores de oficinas e despachos da provincia de Lugo, fundacións públicas de investigación sanitaria de Galicia, comercio de alimentación da provincia de Pontevedra, autoescolas da provincia de Pontevedra, hostalaría da provincia da Coruña e residencias privadas de persoas de idade de Galicia